

FFCS 1001:2003, Metsäsertifiointijärjestelmän vaihtoehtoiset toteutustavat

Tämä standardi sisältää suomenkielisen tekstin Suomen metsäsertifiointistandardista FFCS 1001:2003 ”Metsäsertifiointijärjestelmän vaihtoehtoiset toteutustavat”.

Sisällysluettelo

1. Johdanto

2. Tarkoitus ja soveltamisala

3. Viittaukset

4. Määritelmät

5. Suomen metsätalouden lähtökohdat metsäsertifioinnin kriteereille

6. Suomen metsäsertifioinnin viitekehys

7. Metsäsertifiointijärjestelmän vaihtoehtoiset toteutustavat

7.1 Standardin soveltaminen ja sertifikaatin hakijalta edellytettävät asiat

7.1.A Ryhmäsertifiointi metsäkeskuksen toimialueella

7.1.B Ryhmäsertifiointi metsänhoitoyhdistyksen toimialueella

7.1.C Metsänomistajakohtainenertifiointi

7.2 Sertifiointiryhmä ja metsäsertifioinnin alueellinen toimikunta

7.3 Hakijalle annettavat valtuutukset

1. Johdanto

Tämä standardi on osa suomalaisen metsäsertifioinnin FFCS (Finnish Forest Certification System) kahdeksan standardin sarjaa, jota edelsi vuosina 1997 – 1998 laadittujen SMS-standardien sarja.

Standardisarjan muut standardit koskevat metsien sertifioinnin kriteereitä, puun alkuperäketjun todentamista ja auditoijien pätevyyttä sekä sanastoa.

Metsäsertifioinnin standardityöryhmä on hyväksynyt tämän standardin kokouksessaan 29.9.2003.

FFCS-standardisarjaa hallinnoi Suomen Metsäsertifiointi ry, jonka omistuksessa standardit ovat.

2. Tarkoitus ja soveltamisala

Tässä standardissa määritellään:

- Suomen metsätalouden lähtökohdat metsäsertifioinnin kriteereille,
- Suomen metsäsertifioinnin viitekehys,
- Metsäsertifiointijärjestelmän soveltaminen vaihtoehtoisilla toteutustasoilla, joita ovat:
 - ryhmäsertifiointi metsäkeskuksen toimialueella
 - ryhmäsertifiointi metsänhoitoyhdistyksen toimialueella ja
 - metsänomistajakohtainen tai metsänomistajien ryhmää koskeva sertifiointi ja
- sertifikaatin hakijalta edellytettävät asiat.

3. Viittaukset

Tätä standardia sovelletaan Suomen metsäsertifiointijärjestelmän mukaisessa metsien hoidon ja käytön sertifioimisessa yhdessä seuraavien, FFCS-standardi-kokonaisuuden muiden osien kanssa:

FFCS 1000:2003 ”Metsäsertifioinnin sanasto”

FFCS 1002-1:2003 ”Ryhmäsertifioinnin kriteerit metsäkeskuksen toimialueen tasolla”;

FFCS 1002-2:2003 ”Ryhmäsertifioinnin kriteerit metsänhoitoyhdistyksen toimialueen tasolla”;

FFCS 1002-3:2003 ”Metsänomistajakohtaisen sertifioinnin kriteerit”;

FFCS 1004:2003 ”Auditoijien ja sertifiointielimen pätevyysvaatimukset; sertifiointitoiminta”;

SFS-EN ISO 14012 ”Ympäristöauditointiohjeet. Ympäristöauditoijille asetettavat pätevyysvaatimukset”;

SFS-EN 45011 ”Sertifiointielimet. Tuotesertifioinnin yleiset vaatimukset”;

SFS-EN 45012 ”Sertifiointielimet. Laatujärjestelmien sertifioinnin yleiset vaatimukset”;

SFS-EN ISO 19011:2002 ”Laadunhallinta- ja/tai ympäristöjärjestelmien auditointiohjeet (ISO 19011:2002)”.

4. Määritelmät

Tässä standardissa käytetään standardissa FFCS 1000:2003 esitettyjä määritelmiä.

5. Suomen metsätalouden lähtökohdat metsäsertifioinnin kriteereille

Suomi kuuluu kasvimaantieteellisesti pääosin boreaaliseen havumetsävyöhykkeeseen, maan lounaisinta osaa ja Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Suomessa metsien hoitoa säätelee lainsäädäntö. Lisäksi metsänhoito-ohjeissa ja -suosituksissa korostetaan monipuolisia ja kasvupaikat huomioon ottavia metsänkäyttötapoja sekä luonnon- ja ympäristöarvot huomioon ottavia metsänhoitomenetelmiä. Metsien hoidossa tavoitteena on taloudellisesti kannattavan puuntuotannon rinnalla säilyttää metsien biologinen monimuotoisuus ja ottaa huomioon metsien muut käyttömuodot.

Suomen metsävarat

Suomen maa-alasta noin 86 % eli 26,3 miljoonaa hehtaaria on metsätalousmaata. Siitä on puuntuotoskyvyn mukaan luokiteltuna metsämaata *) 20,1 miljoonaa hehtaaria, kitumaata 2,9

miljoonaa hehtaaria ja puutonta tai vähäpuustoista joutomaata 3,1 miljoonaa hehtaaria. Puustoista alaa eli metsää on siis 23,0 miljoonaa hehtaaria. Suojeltuja ja rajoitetussa metsätalouskäytössä olevia metsiä oli vuonna 2002 yhteensä 12,1 % metsäalasta (metsä- ja kitumaa) ja eriasusteisesti suojeltuja metsiä 7,6 % metsäalasta.

Puuston kokonaistilavuus metsä- ja kitumaalla on 2 024 miljoonaa kuutiometriä ja puuston kasvu 81,0 miljoonaa kuutiometriä vuodessa (vuonna 2003). Puuston kokonaistilavuus on lisääntynyt 1950-luvulta 2000-luvun alkuun 30 % ja puuston vuotuinen kasvu 45 %. Metsien vuotuinen poistuma (hakkuu- ja luonnonpoistuma) ei ole 1960-luvun lopun jälkeen ylittänyt metsien puuston vuotuista kasvua. Metsätalouden toimenpiteiden seurauksena ei metsäpinta-ala Suomessa vähene, vaan päinvastoin metsävarojen kasvu johtuu talousmetsien parantuneesta metsänhoidosta.

Metsätalous perustuu Suomessa luontaisesti esiintyvien puulajien kasvatukseen. Metsien inventoinnin mukaan puulajisuhteet ovat: mänty 45,7 %, kuusi 36,5 % ja lehtipuut (rauduskoivu, hieskoivu, haapa, leppä) 17,8 % puuston kokonaistilavuudesta. Lehtipuuston osuus kokonaistilavuudesta on metsäkeskusalueittain 15,1 - 22,0 %. Pääosa Suomen metsistä on havupuulaisia sekametsiä. Etelä-Suomen metsistä on yli 80-vuotiaita 26,2 %. Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan metsistä yli 100-vuotiaita on 21,5 % ja Lapin metsistä yli 120-vuotiaita 31,9 %.

Metsien tilan seuranta

Ensimmäinen valtakunnallinen metsien inventointi tehtiin vuosina 1921-24, joten metsävarojen kehittymisestä on tiedot jo runsaan 80 vuoden ajalta. Metsien yhdeksäs inventointikierron on parhaillaan päättymässä. Suomen metsien inventoinneista vastaa Metsäntutkimuslaitos. Suomessa on koko maan kattavat metsien tilan inventointi- ja seurantajärjestelmät. Niillä tuetaan metsävaroja ja metsien biologista monimuotoisuutta sekä hakkuiden ja metsän- ja luonnonhoidon laatua kuvaavia tietoja. Seurantajärjestelmistä vastaavat metsäkeskukset, Met-

sätalouden kehittämiskeskus Tapio, Metsätutkimuslaitos ja Suomen ympäristökeskus.

*) Määritelmä: metsämaalla puuston vuotuinen keskikasvu on vähintään 1 m³/ha; kitumaalla puuston vuotuinen kasvu jää alle 1 m³/ha, mutta on vähintään 0,1 m³/ha; joutomaalla puuston vuotuinen kasvu jää alle 0,1 m³/ha.

Metsäsuunnittelu

Metsäkeskukset laativat metsien kestävän hoidon ja käytön edistämiseksi yksityismetsiin alueellisia ja tilakohtaisia metsäsuunnitelmia. Alueellisen metsäsuunnittelun perusteella lasketaan alueellisia yhteenvetoja metsävaroista. Näitä tehdään muun muassa metsäkeskuksen alueelle laadittavia metsätalouden alueellisia tavoiteohjelmia ja niiden toteutumisen seurantaa varten.

Yksityismetsien metsäsuunnittelun tarkastelumittakaava on pääsääntöisesti tila- ja metsikkötaso. Toimenpide-esityksissä lähtökohtana ovat yksittäisen metsänomistajan metsät ja sen metsiköt. Tilakohtainen metsäsuunnitelma on väline metsätaloudelliseen päätöksentekoon, metsien käsittelyn ohjaukseen ja seurantaan, metsänomistajien neuvontaan sekä luonnon monimuotoisuuden ylläpitoon. Yksityismetsien metsäsuunnittelua varten tehtävä tiedonkeruu toteutetaan 10-15 vuoden välein pienalueittain, kuten kylä kerrallaan. Metsäkeskusten lisäksi myös metsänhoitoyhdistykset laativat tilakohtaisia metsäsuunnitelmia.

Metsähallitus on laatinut hallinnassaan oleviin valtion metsiin niiden erityispiirteet huomioon ottavat metsäsuunnitelmat. Metsäteollisuusyritykset ja muut suuria metsäalueita omistavat yhteisöt ovat tehneet omien metsiensä metsätaloussuunnitelmat. Metsähallituksessa ja metsäteollisuus-yrityksissä on viime vuosina kehitetty menetelmiä yksittäisiä metsiköitä laajempien kokonaisuuksien metsänhoidon ja -käytön suunnitteluun (ns. alue-ekologinen suunnittelu). Näissä tarkasteluissa on tavoitteena sovittaa yhteen erilaisia metsiin liittyviä näkökulmia ja tavoitteita.

Metsäkeskukset ovat kartoittaneet yksityismetsissä metsälaissa lueteltujen erityisen tärkeiden

elinympäristöjen sijainnin ja laadun sekä ilmoittaneet havaitsemansa tiedot metsänomistajille. Metsähallitus, metsäteollisuusyritykset ja muut suuria metsäalueita omistavat organisaatiot ovat tehneet arvokkaiden elinympäristöjen kartoitukset metsäsuunnittelun yhteydessä omissa tai hallinnassaan olevissa metsissä.

Metsänomistus ja metsien monipuolinen käyttö

Suomessa harjoitettava metsätalous perustuu suurimmaksi osaksi perhemetsätalouteen, joka turvaa metsien monipuolisen käsittelyn. Pääosa metsistä on yksityisten ihmisten ja perheiden omistuksessa. Metsät siirtyvät yleensä perintönä seuraaville sukupolville. Yksityismetsien osuus on 62 %, valtion metsien 24 %, metsäteollisuus- ja muiden yhtiöiden 9 % sekä muiden omistajaryhmien (mm. kunnat, seurakunnat) 5 % metsämaasta. Pinta-alaltaan yli neljän hehtaarin suuruisia metsätiloja on noin 320 000 ja metsänomistajia, jotka omistavat yli neljän hehtaarin suuruisen metsätilan yksin tai perheenjäsenenä, on noin 630 000. Yli neljän hehtaarin metsätilojen keskikoko on noin 37 hehtaaria. Metsäteollisuus ostaa käyttämästään kotimaisesta puusta yli 80 % yksityisten henkilöiden omistamista metsistä.

Valtion metsät sijaitsevat pääosin Pohjois- ja Itä-Suomessa. Niiden hoidosta, käytöstä ja suojelusta vastaa Metsähallitus. Pohjois-Suomessa olevalla saamelaiden kotiseutualueella luontaiselinkeinoja harjoitetaan pääosin valtion mailla. Saamelaiskäräjät on kiistänyt valtion omistusoikeuden saamelaiden kotiseutualueen valtion mihin. Omistusoikeuden muutosta koskeva selvitysprosessi on kesken. Saamelaiden kotiseutualue on pääosin metsänraja-alueita ja puutonta tunturialuetta.

Kestävän metsätalouden harjoittaminen tukee merkittävältä osalta laajan maaseudun asuttuna pitämistä ja maaseudun väestön toimeentuloa. Metsät ovat suomalaisille tärkeitä virkistys- ja ulkoilukohteina, maisema-, viihtyvyys- ja kulttuuritekijänä, sienten ja marjojen poimintapaik-

koina sekä metsästys- ja kalastusharrastusten ympäristönä.

Metsäteollisuus

Metsätalous ja -teollisuus tuottavat hyvinvointia Suomessa. Metsäteollisuustuotteiden viennin osuus Suomen tavaraviennin arvosta on 26 % (vuosi 2001). Sen osuus nettovientituloista on vielä suurempi, koska metsäteollisuus käyttää pääosin kotimaista raakapuuta ja tarvitsee suhteellisen vähän tuontipanoksia. Valtakunnallisella tasolla Metsäteollisuus ry, Suomen Sahat ry ja Sahayrittäjät ry ovat metsäteollisuutta edustavia järjestöjä.

Metsäteollisuusyritykset ovat Suomen puuvarojen suurin käyttäjä. Metsäteollisuusyritykset käyttivät vuonna 2001 67,3 miljoonaa kuutiometriä raakapuuta, josta ne ostivat 53,8 miljoonaa kuutiometriä kotimaasta. Suomalaisten metsäteollisuusyritysten Suomessa toimivien yksiköiden liikevaihto oli vuonna 2001 noin 19 miljardia euroa. Yritykset käyttävät metsänhoidon ja puunhankinnan johtamisessa muun muassa ISO 9000-laaturjestelmiä ja ISO 14001-ympäristöjärjestelmiä, joiden avulla toteutetaan yritysten laatu- ja ympäristöpolitiikkaa. Myös EU:n EMAS-asetuksen (Eco-Management and Audit Scheme) mukaista EMAS-järjestelmää on sovellettu eräissä metsäteollisuusyrityksissä.

Yksityismetsätalouden organisaatiot

Metsänhoitoyhdistykset ovat metsänomistajien rahoittamia ja hallinnoimia palveluorganisaatioita, joiden tarkoitus on määritelty laissa metsänhoitoyhdistyksistä. Yhdistysten tarkoituksena on edistää metsänomistajien harjoittaman metsätalouden kannattavuutta ja heidän metsätaloudelleen asettamiensa tavoitteiden toteuttamista sekä edistää taloudellisesti, ekologisesti ja

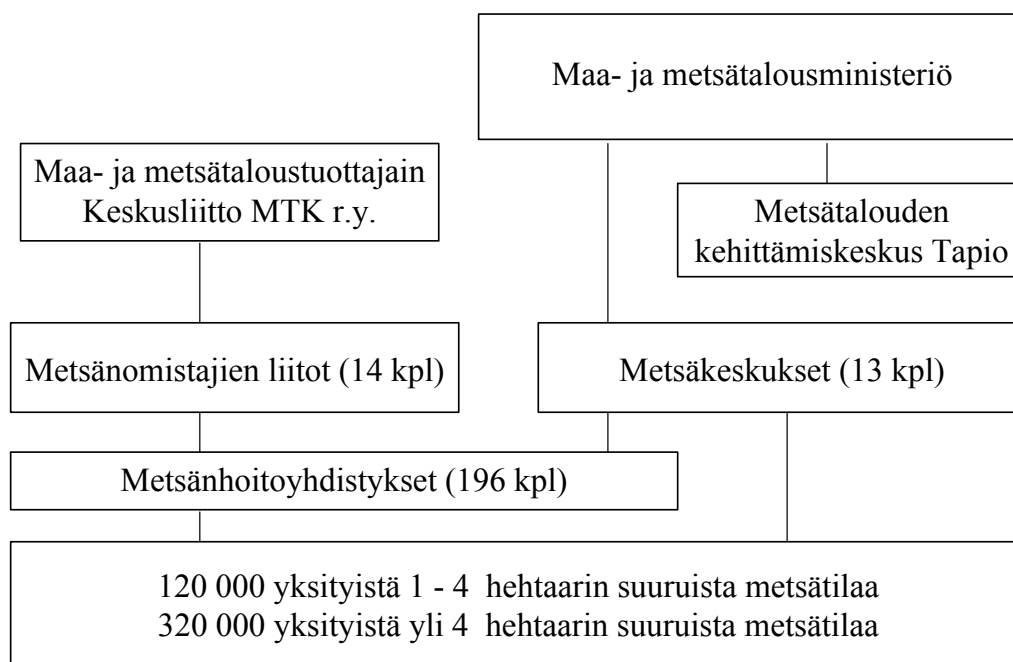
sosiaalisesti kestävää metsien hoitoa ja käyttöä. Metsänhoitoyhdistyksiä on 196 (1.1.2003) ja niiden toimialueet kattavat koko maan. Yhdistysten jäseninä on 322 000 metsänomistajaa, jotka omistavat yksityismetsien pinta-alasta 98 %. Metsänhoitoyhdistysten jäseninä ovat yhdistysten toimialueella metsää omistavat ja lakisääteistä metsänhoitomaksua maksavat metsänomistajat.

Metsänhoitoyhdistysten alueellinen yhteenliittymä on metsänomistajien liitto, joita on 14. Niiden tehtävänä on ajaa metsänomistajien yleisiä ja yhteisiä etuja ja kehittää alueensa yksityismetsätaloutta ja metsänhoitoyhdistysten toimintaa. Valtakunnallisella tasolla Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y:n yhtenä tehtävänä on toimia metsänomistajien liittojen yhteenliittymänä.

Yksityiset metsänomistajat tekevät päätökset osallistua alueelliseen ryhmäsertifiointiin metsänhoitoyhdistysten valtuuston kokouksessa ja näiden kokousten päätösten perusteella metsänomistajien liiton virallisessa kokouksessa.

Metsäkeskukset

Metsien kestävä hoitoa ja käyttöä, niiden monimuotoisuuden säilyttämistä sekä metsätalouden muuta edistämistä koskevia tehtäviä hoitaa 13 alueellista metsäkeskusta. Lisäksi metsäkeskukset valvovat metsätaloutta koskevien lakien noudattamista kaikkien metsänomistajien, myös valtion metsissä. Metsälakien valvonta ja päätöksenteko viranomaisasioissa on metsäkeskukissa eriytetty niiden muusta toiminnasta. Metsälakien valvonnassa metsäkeskukset ovat itsenäisiä. Metsäkeskukset ovat maa- ja metsätalousministeriön ohjauksessa ja valvonnassa.

Kuva 1. Yksityismetsätalouden organisaatiot Suomessa 1.1.2003.

Metsäorganisaatiot ja -ammattilaiset puunkorjuun ja metsänhoidon palveluketjussa

Metsänomistaja päättää lainsäädännön ja viranomaisten päätösten sallimissa rajoissa kaikista toimenpiteistä, mitä hänen metsässään tehdään. Monet metsänomistajat tai heidän perheenjäsenensä tekevät itse varsinkin metsänhoitotöitä ja osa heistä tekee myös puunkorjuutöitä.

Metsäorganisaatioiden ammattihenkilöstö ja metsäpalveluyrittäjät tarjoavat metsänomistajille erilaisia palveluita, joihin sisältyy neuvonta eri toimenpiteistä ja toimenpidevaihtoehtojen esittäminen. Metsänhoito- ja puunkorjuutöitä tekevillä metsäorganisaatiolla on keskeinen merkitys metsäsertifioinnin toteuttamiselle. Metsäteollisuusyritykset ostavat puutavaran hakkuu- ja kuljetuspalvelut kone- ja autoyrityksiltä, jotka valtaosin ovat perheyrittäjiä. Työntekijä-, toimihenkilö- ja yrittäjäjärjestöt ovat järjestäytyneet alueellisesti ja valtakunnallisesti. Valtakunnan tasolla toimivia työntekijä-, toimihenkilö- ja yrittäjäjärjestöjä ovat muun muassa Puu- ja erityisalojen liitto, METO - Metsäalan Asiantuntijat

ry, Metsänhoitajaliitto ry, Koneyrittäjien liitto ry ja Metsäalan Kuljetusyrittäjät ry.

Metsätalous ja metsäteollisuus työllistivät vuonna 2002 kaikkiaan noin 94 000 henkilöä eli noin neljä prosenttia kaikista työllisistä. Heistä noin 71 000 henkilöä oli metsäteollisuuden palveluksessa ja 23 000 henkilötyövuosina laskien metsätalouden palveluksessa toimihenkilöinä, metsureina, koneen- ja autonkuljettajina, yrittäjinä ja omissa metsissään työtä tekevinä metsänomistajina.

6. Suomen metsäsertifioinnin viitekehys

Suomen kansainväliset sitoumukset

Suomi on sitoutunut muun muassa YK:n ympäristö- ja kehityskonferenssissa (Rio de Janeiro) vuonna 1992 hyväksytyihin biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen, metsäperiaatteisiin ja toimintaohjelmaan sekä Euroopan metsäministerikonferenssin päätöslauselmiin ja niiden pohjalta kehitettyihin yleiseurooppalaisiin kestävän

metsätalouden kriteereihin, jotka hyväksyttiin yhdessä metsätalouden käytännön tason periaatteiden kanssa kolmannessa metsäministerikonferenssissa Lissabonissa 1998. Nämä kriteerit ovat:

1. Metsävarojen ylläpitäminen ja tarkoituksenmukainen lisääminen sekä metsien merkitys maailmanlaajuiselle hiilenkierrolle.
2. Metsien terveyden ja elinvoimaisuuden ylläpitäminen.
3. Metsien tuotannollisten toimintojen ylläpitäminen ja tarkoituksenmukainen lisääminen (puutuotteet ja muut tuotteet).
4. Luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen, suojelu ja tarkoituksenmukainen lisääminen metsäekosysteemeissä.
5. Metsien suojelutoimintojen ylläpitäminen ja tarkoituksenmukainen lisääminen metsien hoidossa (erityisesti maaperä ja vesistö).
6. Muiden yhteiskunnallistaloudellisten toimintojen ja edellytysten ylläpitäminen.

Kriteerit ja niiden seuranta varten kehitetyt indikaattorit (mittarit) on päivitetty Lissabonin kokouksen jälkeen. Tarkistetut kriteerit ja indikaattorit hyväksyttiin käyttöön vuonna 2003 Wienissä järjestetyssä neljännessä Euroopan metsäministereiden kokouksessa. Uusia indikaattoreita lisättiin erityisesti kriteeriin kuusi(sosiaaliset ja kulttuuritekijät) ja kriteeriin neljä(metsien monimuotoisuus).

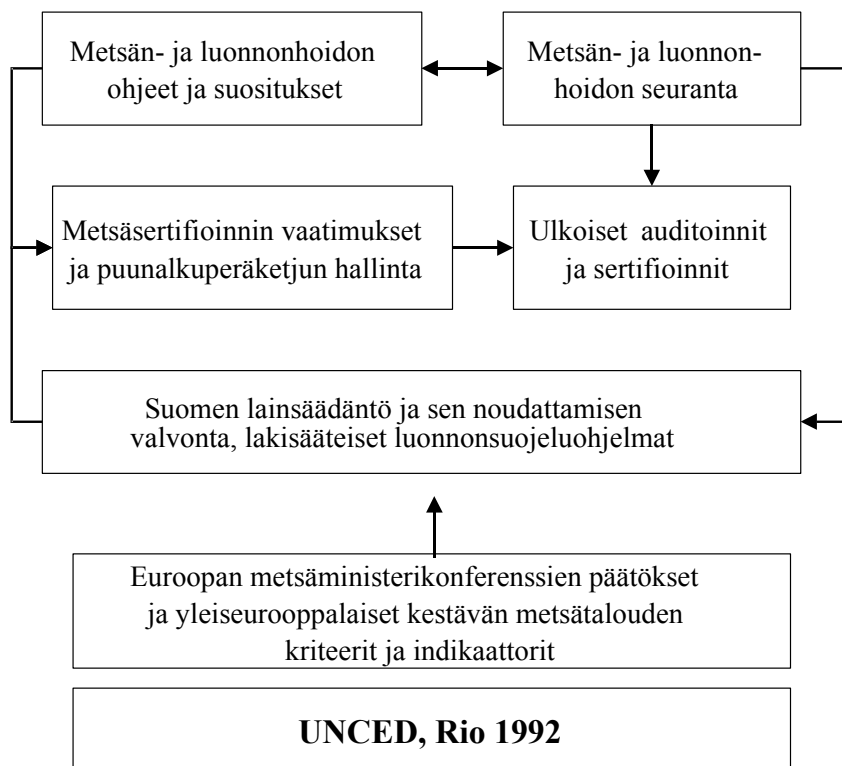
Suomi on mukana myös muun muassa ilmastomuutosta koskevassa Kioton puitesopimuksessa, biologista monimuotoisuutta koskevassa yleissopimuksessa (CBD), YK:n työ-

järjestö ILO:n työntekijöiden oikeuksia, työturvallisuutta, terveyttä ja työympäristöä koskevissa yleissopimuksissa ja uhanalaisten lajien kauppaa koskevassa sopimuksessa (CITES). Suomi on osallistunut aktiivisesti YK:n ympäristö- ja kehityskonferenssista (Rio de Janeiro) vuonna 1992 alkaneeseen maailmanlaajuiseen metsäprosessiin (IPF, IFF, UNFF).

Kansallinen metsäohjelma 2010 ja metsätalouden alueelliset tavoiteohjelmat

Kansallisen metsäohjelman 2010 tavoitteena on hahmottaa metsätalouden kehityssuunnat. Se jatkaa Suomen aiempien metsäohjelmien perinteitä, mutta on niitä sisällöltään selvästi laajempi ottaen huomioon metsien käytön taloudellisen, ekologisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyuden. Suomen hallituksen vuonna 1999 hyväksymän Kansallisen metsäohjelman 2010 valmistelussa noudatettiin laajaa ja avointa yhteistyötä, johon kaikilla metsistä kiinnostuneilla tahoilla oli mahdollisuus osallistua. Metsien hoitoa, käyttöä ja suojelua kehitetään ohjelman mukaan siten, että metsien tarjoamat työtilaisuudet ja toimeentulo, metsien elinvoimaisuus ja monimuotoisuus sekä metsien tarjoamat henkiset ja fyysiset virkistysmahdollisuudet ovat tasapainossa.

Alueellisten metsäkeskusten johdolla on laadittu niiden toimialueille metsälaissa säädetyt metsätalouden alueelliset tavoiteohjelmat. Ohjelmat ohjaavat ja tukevat metsätalouden alueellista kehitystä. Myös ne on valmisteltu avoimessa sidosryhmäyhteistyössä alueella metsätaloudesta kiinnostuneiden tahojen kesken.

Kuva 2. Suomen kansainväliset sitoumukset ja metsätalouden lainsäädäntö metsäsertifiointin viitekehyksenä.

Suomen keskeinen metsä- ja luonnonsuojelulainsäädäntö

Oleellisen osan metsätalouden harjoittamisesta muodostaa Suomen metsätaloutta ja -luontoa koskeva lainsäädäntö. Lakien noudattaminen on olennainen osa metsäsertifiointia, mikä tulee ottaa huomioon arvioitaessa järjestelmän kokonaisuutta. Valtaosin niitä asioita, jotka sisältyvät jo metsä- ja ympäristölainsäädäntöön, ei olekaan sisällytetty kriteereihin.

Metsä- ja luonnonsuojelulainsäädännön tarkoituksena on muun muassa:

- edistää taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä metsien hoitoa ja käyttöä siten, että metsät antavat kestävästi hyvän tuoton samalla, kun niiden biologinen monimuotoisuus säilytetään
- turvata metsävarojen säilymistä määrällisesti hakkuutavalla tavalla joko alueelle jäävän

puuston kasvattamista tai uuden puuston aikaansaamista edellyttävällä tavalla

- edistää metsäluonnon monimuotoisuuden ylläpitämistä sallimalla tehdä hakkuu myös metsän monimuotoisuuden säilyttämisen, maiseman tai metsän monikäytön edellyttämällä tavalla
- velvoittaa perustamaan uudistushakkuun jälkeen kohtuullisessa ajassa uudistusalueelle taloudellisesti kasvatuskelpoisen taimikon luontaisesti tai viljellen
- turvata metsäluonnon biologiselle monimuotoisuudelle ominaisten elinympäristöjen säilymistä
- edellyttää käytettävän metsänuudistamisessa Suomen luontaiseen lajistoon kuuluvia puulajeja, joihin rinnastetaan siperianlehtikuusi
- edellyttää, että metsänviljelyaineiston tulee olla olosuhteisiin soveltuva ja alkuperältään tunnettua

- velvoittaa metsien kestävä hoidon ja käytön alueelliseen suunnitteluun ja edistää tilakohtaista metsäsuunnittelua
- edistää metsien terveyden ylläpitämistä ja niiden elinvoimaisuuden turvaamista
- tähdätä luontotyyppien ja luonnonvaraisten eliölajien suotuisan suojelutason saavuttamiseen ja säilyttämiseen
- kieltää erityisesti suojeltaviksi määriteltyjen lajien säilymiselle tärkeiden esiintymispaikkojen hävittämisen tai heikentämisen
- estää metsärajan alenemista rajoittamalla hakkuita Pohjois-Suomen suojametsäalueella.

Metsälainsäädännön noudattamista valvovat alueelliset metsäkeskukset.

Ympäristö- ja luonnonsuojelulain säädäntöä valvovat ympäristöministeriön alaiset alueelliset ympäristökeskukset.

Lisäksi Suomen lainsäädännössä muun muassa

- määrittellään maan hallinta- ja käyttöoikeudet sekä niiden dokumentointi
- turvataan kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden muinaismuistokohteiden säilyminen
- turvataan metsätyöntekijöiden sosiaaliset oikeudet ja edistetään työsuojelua
- turvataan niin oman maan kansalaisten kuin ulkomaalaistenkin oikeus liikkua vapaasti metsissä samoin kuin heidän vapaa oikeutensa mm. marjastaa ja sienestää
- annetaan mahdollisuus suunnitella, rakentaa ja ylläpitää ulkoilureittejä
- turvataan saamelaisille oikeudet harjoittaa luontaiselinkeinoja, kuten poronhoitoa, sekä hyödyntää saamelaisalueen luonnonvaroja perinteiseen kulttuuriin kuuluvilla tavoilla
- määrittellään poronhoitoalueen ja poronhoidon harjoittamisoikeudet ja velvollisuudet.

Hyvän metsänhoidon suositukset ja metsien hoidon periaatteet

Kaikilla metsäorganisaatioilla on käytössään metsänhoitosuosituksia tai -ohjeita, joissa otetaan huomioon taloudellisten näkökohtien lisäksi metsien biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen ja ympäristöhaittojen torjuminen sekä metsien muut käyttömuodot. Suosituksissa ja ohjeissa korostetaan monipuolisia ja kasvu- ja elinvoimaisuutta huomioivia metsänhoitoperiaatteita, jotka yhdessä metsäsertifiointikriteeristöä erikseen määriteltyjen vaatimusten lisäksi ohjaavat metsien kestävä hoitoa ja käyttöä. Näitä metsänhoitoperiaatteita ovat muun muassa:

- metsiä ja metsämaita hoidetaan ja käytetään siten, että niiden monimuotoisuus, tuottavuus, uusiutumiskyky ja elinvoimaisuus säilytetään
- metsien hoidossa jäljitellään mahdollisimman paljon metsien luontaista kehitysdynamiikkaa
- metsien hoito perustuu kotimaisten puulajien kasvattamiseen erityistapauksia lukuun ottamatta
- metsien hoidossa tavoitellaan hyvälaatuisen ja taloudellisesti arvokkaan puuston tuottamista kestävästi ja luonnon monimuotoisuudesta huolehtien
- metsien hoidossa ja käytössä korostetaan ympäristövaikutusten huomioon ottamista ja ympäristöhaittojen ehkäisyä
- metsien käytön suunnittelussa tavoitellaan tasapainoista ikäluokkajakaumaa, ottaen kuitenkin huomioon metsänomistajan tavoitteet ja metsätilan suuruus
- metsänuudistamisessa suositaan luontaista uudistamista aina, kun se todennäköisesti johtaa hyvään uudistamistulokseen kohtuullisessa ajassa, viljelyalueillekin pyritään saamaan täydennystä luonnon taimilla
- uudistusalat pyritään rajaamaan maisemiarvot huomioon ottavalla tavalla erityisesti maisemallisesti merkittävissä kohteissa, kuten vesistöjen rannoilla ja ympäristöstään erottuvilla korkeilla maastonkohdilla

- maanpinnan käsittelyssä metsänuudistamisen yhteydessä käytetään kohteeseen soveltuva maanmuokkausmenetelmää
- metsänhoitotoimenpiteissä vältetään puuntuotannon kannalta tarpeetonta ja monimuotoisuuden säilymisen kannalta haitallista puuston raivaamista
- havupuumetsiköihin jätetään kasvupaikalle sopivia lehtipuita sekapuustoksi metsien terveyden ja monimuotoisuuden edistämiseksi
- kemiallisten torjunta-aineiden käytön sijaan pyritään käyttämään aina, kun on mahdollista, mekaanisia tai biologisia torjuntamenetelmiä
- metsätaloudessa huolehditaan metsien terveydestä ja metsätuhojen ehkäisemisestä
- metsien hoidossa ja käytössä otetaan huomioon metsien monikäyttö, riistanhoito ja virkistysarvot
- metsäteiden suunnittelussa otetaan huomioon metsätalouden lisäksi koko maaseudun liikenneolot ja paikallisen väestön palvelutieverkon parantaminen, mutta osa metsätalouden tiestöstä on tarkoituksenmukaista tehdä vain talvikäyttöön.

7. Metsäsertifiointijärjestelmän vaihtoehdot toteutustavat

7.1 Standardin soveltaminen ja sertifiointin hakijalta edellytettävät asiat

Tämän standardin mukainen metsäsertifiointi voidaan tehdä ryhmäsertifiointina metsäkeskuksen (vaihtoehto A) tai metsänhoitoyhdistyksen (vaihtoehto B) toimialuetta koskien tai metsänomistaja-kohtaisena (vaihtoehto C) sertifiointina.

Sertifiointin kohteena olevat metsät

Sertifiointin kohteena olevilla metsillä tarkoitetaan sertifiointiryhmään osallistuvien tai metsänomistajakohtaisessa sertifiointissa yksittäisten metsänomistajien omistamien talousmetsien (metsä-, kitu-, jouto- ja muu metsätalouden maa) pinta-alaa.

Tiukasti suojeltuja, metsätaloustalouden ulkopuolella olevia alueita ei lueta sertifioiduiksi metsiksi, mutta sertifiointiauditoinnit voidaan tarvittaessa kohdistaa myös suojelualueisiin.

7.1.A Ryhmäsertifiointi metsäkeskuksen toimialueella

Metsäsertifiointin vaatimusasiakirjoina metsäkeskuksen toimialueen ryhmäsertifiointissa ovat FFCS 1001 ja FFCS 1002-1.

Hakija

Hakija on alueen metsänhoitoyhdistysten perustama, rekisteröity metsänomistajien liitto.

Osallistuminen

Hakijan lisäksi metsäkeskuksen toimialueen ryhmäsertifiointiin voivat niin halutessaan osallistua muun muassa:

- sertifiointihakemukseen mahdollisesti yhtynyt, muu kuin hakijana toimiva metsänomistajien liitto
- metsänhoitoyhdistykset, jotka ovat metsänomistajien liiton / liittojen jäseniä
- muut alueella toimivat metsänhoitoyhdistykset
- metsänomistajat metsänhoitoyhdistysten jäseninä
- yksityiset metsänomistajat ja yhteisöt, jotka eivät ole metsänhoitoyhdistysten jäseniä (tällaisia yhteisöjä voivat olla muun muassa metsäteollisuusyritykset, kunnat, seurakunnat ja Metsähallitus)
- metsäkeskus metsätalouden toimijana ja edistämisenorganisaationa
- alueella toimivat puunhankinta- ja metsäteollisuusyritykset toimijoina
- koneyritykset alueelliseen järjestönsä jäsenenä
- koneyritykset erillisellä ilmoituksella
- metsätyöntekijöiden järjestöt
- metsäpalveluyritykset.

Hakijaorganisaatio ja päätöksenteko

1. Hakijana on alueen metsänhoitoyhdistysten perustama, rekisteröity metsänomistajien liitto. Mikäli metsäkeskuksen alueella toimii kaksi tai useampia metsänomistajien liittoa, hakijana toimii metsänomistajien lukumäärällä mitattuna suurin metsänomistajien liitto.

2. Päätöksen metsäsertifikaatin hakemisesta tulee olla tehty metsänomistajien liiton virallisessa kokouksessa vähintään 2/3 määräenemmistöllä paikalla olevista kokousedustajista.

3. Hakijalla tulee olla kokouskutsut ja pöytäkirjat niistä metsänomistajien liiton tai -liittojen kokouksista, joissa on päätetty hakea alueelle metsäsertifiointia.

Osallistuminen ja sitoutuminen

1. Metsänomistajien liittojen, metsänhoitoyhdistysten ja muiden mukaan ilmoittautuneiden organisaatioiden osallistuminen todetaan kyseisten organisaatioiden tekemistä päätöksistä, jotka on toimitettu hakijaorganisaatiolle.

2. Erikseen ryhmäsertifiointiin mukaan ilmoitettavien metsänomistajien osallistuminen todetaan hakijaorganisaation tiedoksi saatetuista allekirjoitetusta ilmoituksesta.

3. Hakijana toimiva metsänomistajien liitto tai sen valtuuttamat tahot pitävät rekisteriä kaikista ryhmäsertifiointiin mukaan ilmoittautuneista organisaatioista sekä ryhmäsertifiointiin ilman organisaation jäsenyyttä ilmoittautuneista metsänomistajista ja muista toimijoista.

4. Mukaan ilmoittautuneet metsänhoitoyhdistykset pitävät rekisteriä niistä jäsenistä, jotka ovat yhdistyksen jäsenyyden perusteella mukana ryhmäsertifioinnissa.

5. Muut organisaatiot, joiden jäseniä osallistuu metsäsertifiointiin organisaation päätöksellä (kuten koneyritykset), pitävät rekisteriä sertifioinnissa mukana olevista jäsenistään.

6. Metsäkeskustason alueellisen ryhmäsertifioinnin edellytykset toteutuvat metsänomistajien

osallistumisen osalta silloin, kun he omistavat alueen metsäpinta-alasta niin suuren osuuden, että alueellisesti toteutettavan tiedonkeruun voidaan katsoa tuottavan riittävän luotettavia tuloksia.

7. Toimiessaan sertifioituissa metsissä alueelliseen ryhmäsertifiointiin osallistuvat organisaatiot käyttävät pääsääntöisesti metsäsertifiointiin sitoutuneita yrittäjiä.

8. Metsäsertifiointiin osallistuvien sitoutuminen on riittävää silloin, kun vaatimukset ovat toteutuneet sertifikaatin myöntämisen ja voimassaolon edellyttämällä tavalla.

9. Niiltä alueelliseen ryhmäsertifiointiin osallistuvilta organisaatioilta, joiden jäsenet osallistuvat ryhmäsertifiointiin organisaation päätöksellä, edellytetään, että ne tiedottavat jäsenilleen metsäsertifiointiin osallistumisesta, mukana olemiseen liittyvistä velvoitteista ja mahdollisuudesta jättäytyä metsäsertifioinnin ulkopuolelle.

10. Alueen metsänomistajien liitto ylläpitää julkista rekisteriä alueensa ryhmäsertifiointiin osallistuvista puuta korjaavista organisaatioista ja yrityksistä.

11. Alueellisessa metsäsertifioinnissa sertifikaatin hakijan tulee perustaa metsäsertifioinnin alueellinen toimikunta. Toimikunta:

- vahvistaa Suomen Metsäsertifiointi ry:n julkaisemia malliohjesääntöjä vastaavan ohjesäännön, jossa määritellään vastuut ja toimenpiteet koskien mahdollista vaatimusten vastaista tai toimikunnan sääntöjen vastaista toimintaa ja
- hyväksyy asiakirjan sertifiointiryhmän alueellisen tiedonkeruun vastuista ja sisällöstä.

7.1.B Ryhmäsertifiointi metsänhoitoyhdistyksen toimialueen tasolla

Metsäsertifioinnin vaatimusasiakirjoina metsänhoitoyhdistyksen toimialueen ryhmäsertifioinnissa ovat FFCS 1001 ja FFCS 1002-2.

Hakija

Hakija on alueen metsänomistajien perustama, rekisteröity metsänhoitoyhdistys.

Osallistuminen

Hakijan lisäksi metsähoitoyhdistyksen toimialueen ryhmäsertifiointiin voivat niin halutessaan osallistua muun muassa:

- muut alueella toimivat metsänhoitoyhdistykset
- metsänomistajat metsänhoitoyhdistysten jäseninä
- yksityiset metsänomistajat ja yhteisöt, jotka eivät ole metsänhoitoyhdistysten jäseniä (tällaisia yhteisöjä voivat olla muun muassa metsäteollisuusyritykset, kunnat, seurakunnat ja Metsähallitus)
- metsäkeskus metsätalouden toimijana ja edistämisyhteisönä
- alueella toimivat puunhankinta- ja metsäteollisuusyritykset toimijoina
- koneyritykset alueellisen järjestönsä jäseninä
- koneyritykset erillisellä ilmoituksella
- metsätyöntekijöiden järjestöt
- metsäpalveluyritykset.

Hakijaorganisaatio ja päätöksenteko

1. Hakijana on alueen metsänomistajien perustama, rekisteröity metsänhoitoyhdistys. Mikäli alueella toimii kaksi tai useampia metsänhoitoyhdistyksiä, hakijana toimii metsänomistajien lukumäärällä mitattuna suurin metsänhoitoyhdistys.

2. Päätöksen metsäsertifikaatin hakemisesta tulee olla tehty metsänhoitoyhdistyksen virallisessa kokouksessa vähintään 2/3 määränemmistöllä paikalla olevista kokousedustajista.

3. Hakijalla tulee olla kokouskutsut ja pöytäkirjat niistä metsänhoitoyhdistyksen kokouksista, joissa on päätetty hakea alueelle metsäsertifiointia.

Osallistuminen ja sitoutuminen

1. Metsänhoitoyhdistysten ja muiden mukaan ilmoittautuneiden organisaatioiden osallistuminen todetaan kyseisten organisaatioiden tekemistä päätöksistä, jotka on toimitettu hakijaorganisaatiolle.

2. Erikseen ryhmäsertifiointiin mukaan ilmoitettuvien metsänomistajien osallistuminen todetaan hakijaorganisaation tiedoksi saatetuista allekirjoitetusta ilmoituksesta.

3. Hakijana toimiva metsähoitoyhdistys tai sen valtuuttamat tahot pitävät rekisteriä kaikista ryhmäsertifiointiin mukaan ilmoittautuneista organisaatioista sekä ryhmäsertifiointiin ilman organisaation jäsenyyttä ilmoittautuneista metsänomistajista ja muista toimijoista.

4. Mukaan ilmoittautuneet metsänhoitoyhdistykset pitävät rekisteriä niistä jäsenistä, jotka ovat yhdistyksen jäsenyyden perusteella mukana ryhmäsertifioinnissa.

5. Muut organisaatiot, joiden jäseniä osallistuu metsäsertifiointiin organisaation päätöksellä (kuten koneyritykset), pitävät rekisteriä sertifioinnissa mukana olevista jäsenistään.

6. Metsähoitoyhdistyksen alueellisen ryhmäsertifioinnin edellytykset toteutuvat metsänomistajien osallistumisen osalta silloin, kun he omistavat alueen metsäpinta-alasta niin suuren osuuden, että alueellisesti toteutettavan tiedonkeruun voidaan katsoa tuottavan riittävän luotettavia tuloksia.

7. Toimiessaan sertifioituissa metsissä alueelliseen ryhmäsertifiointiin osallistuvat organisaatiot käyttävät pääsääntöisesti metsäsertifiointiin sitoutuneita yrittäjiä.

8. Metsäsertifiointiin osallistuvien sitoutuminen on riittävää silloin, kun vaatimukset ovat toteutuneet sertifikaatin myöntämisen ja voimassaolon edellyttämällä tavalla.

9. Niiltä alueelliseen ryhmäsertifiointiin osallistuvilta organisaatioilta, joiden jäsenet osallistuvat ryhmäsertifiointiin organisaation päätöksellä, edellytetään, että ne tiedottavat jäsenilleen metsäsertifiointiin osallistumisesta, mukana olemiseen liittyvistä velvoitteista ja mahdolli-

suudesta jättäytyä metsäsertifioinnin ulkopuolelle.

10. Alueen metsähoitoyhdistys ylläpitää julkista rekisteriä alueensa ryhmäsertifiointiin osallistuvista puuta korjaavista organisaatioista ja yrityksistä.

11. Alueellisessa metsäsertifioinnissa sertifikaatin hakijan tulee perustaa metsäsertifioinnin alueellinen toimikunta.

Toimikunta:

- vahvistaa Suomen Metsäsertifiointi ry:n julkaisemia malliohjesääntöjä vastaavan ohjesäännön, jossa määritellään vastuut ja toimenpiteet koskien mahdollista vaatimusten vastaista tai toimikunnan sääntöjen vastaista toimintaa ja
- hyväksyy asiakirjan sertifiointiryhmän alueellisen tiedonkeruun vastuista ja sisällöstä.

7.1.C Metsänomistajakohtainen sertifiointi

Metsäsertifioinnin vaatimuksenmukaisuus-asiakirjoina metsänomistajakohtaisessa sertifioinnissa ovat FFCS 1001 ja FFCS 1002-3.

Metsänomistajakohtaista sertifiointia sovelletaan, kun yksittäinen metsänomistaja tai metsänomistajien ryhmä hakee omistamilleen tai hallinnoimilleen metsille sertifiointia.

Sertifikaatin hakija

Hakijana on yksittäinen metsänomistaja tai metsänomistajien ryhmä tilakokonaisuutta tai tilakokonaisuuksia koskien. Mikäli hakemus koskee useiden eri metsänomistajien tiloja, jokaisen metsänomistajan tulee tehdä kirjallinen ilmoittautuminen ja valtuutus henkilölle tai yhteisölle, joka edustaa ryhmää sertifiointiin liittyvissä asioissa.

Sitoutuminen

Metsänomistajakohtaiseen sertifiointiin osallistuvien sitoutuminen on riittävää silloin kun au-

ditoinnissa todetaan standardien FFCS 1001 ja FFCS 1002-3 metsänomistajakohtaisten vaatimusten toteutuneen sertifikaatin myöntämisen ja voimassa olon edellyttämällä tavalla.

Tiedottaminen

Hakijana olevan yksittäisen metsänomistajan tai metsänomistajien ryhmän tulee ilmoittaa metsänomistajakohtaisen sertifikaatin myöntämisestä, mahdollisista muutoksista sen voimassa olossa ja peruuttamisesta Suomen metsäsertifiointijärjestelmää hallinnoivalle Suomen Metsäsertifiointi ry:lle.

7.2 Sertifiointiryhmä ja metsäsertifioinnin alueellinen toimikunta

Alueellisessa ryhmäsertifioinnissa (vaihtoehdot 7.1.A ja 7.1.B) sertifiointiryhmä muodostuu kaikista tämän standardin luvuissa 7.1.A ja 7.1.B, kohdassa ”Osallistuminen” mainituista metsäsertifiointiin osallistuvista tahoista.

Metsäsertifikaatin hakija edustaa ryhmää sertifiointiyritykseen päin sertifikaatin hakemiseen ja voimassa oloon liittyvissä asioissa.

7.3 Hakijalle annettavat valtuutukset

Alueelliseen ryhmäsertifiointiin (vaihtoehdot 7.1.A ja 7.1.B) osallistuvat metsänomistajat, heidän järjestönsä ja muut organisaatiot

- valtuuttavat hakijaorganisaation tekemään sertifiointitoimintaan liittyviä sopimuksia sertifiointielimen kanssa metsäsertifioinnin alueellisen toimikunnan vahvistettujen sääntöjen puitteissa
- antavat kriteerien seurantaan tekeville auditoijille ja hakijan kanssa sopimuksen tehneelle sertifiointielimelle luvan tehdä auditointeja metsissään ja organisaatioissaan.